МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та хорового мистецтв

Затверджено
На засіданні кафедри музикознавства
та хорового мистецтва
факультету культури і мистецтв
(протокол № 1 від 31.08.2023)

Завідувач кафедри
Тарас ДУБРОВНИЙ

Силабус з навчальної дисципліни
«Музична психологія»,
що викладається в межах ОПП **Музикознавство**
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності **025 Музичне мистецтво**

Львів 2023

Назва курсу	**«Музична психологія»**
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра музикознавства та хорового мистецтва
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	**Салдан Світлана Олександрівна,** кандидат мистецтвознавства, доцент**, Лазаревська Ольга Миколаївна,** кандидат психологічних наук, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація	svitlana.saldan@lnu.edu.ua https://kultart.lnu.edu.ua/employee/saldan-svitlana-oleksandrivna olha.lazarevska@lnu.edu.ua https://kultart.lnu.edu.ua/employee/lazarevska-olha-mykolajivna
Консультації по курсу відбуваються	Щочетверга, 13.30-14.30 год. (вул. Валова, 18, ауд. 23) Також можливі он-лайн консультації. Для цього можна використовувати спілкування через електронну пошту, месенджер тощо.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/muzychna-psykholohiia-025-muzychne-mystetstvo
Інформація про курс	Програма вивчення навчальної дисципліни «**Музична психологія**» складена для освітньо-професійної програми «Музикознавство» спеціальності 025 Музичне мистецтво. Предметом вивчення навчальної дисципліни є специфіка, сутність, зміст науково-дослідницької діяльності в галузі музичної психології. Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, мистецтвознавство, методика музичного виховання. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Поточне тестування (1 і 2 змістові модулі);. Самостійна робота – ІНДЗ – 3 змістовий модуль; підсумковий тест (екзамен) – 4 змістовий модуль.
Коротка анотація курсу	Дисципліна **«Музична психологія»** є нормативною дисципліною зі спеціальності 025 Музичне мистецтво, яка викладається в ІІ семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	**Метою** викладання навчальної дисципліни «**Музична психологія**» є забезпечити студентів відповідними синтетичними науковими знаннями теоретико-методологічного змісту та творчо-пошуковими навичками у галузі музичної психології. Основні **завдання** навчального курсу «Музична психологія»: відстежити специфіку музичної діяльності; розкрити психологічні особливості особистості музиканта, його творчості; освоїти закономірності функціонування музично-психологічних процесів та прийомів емоційно-вольової регуляції в процесі підготовки до публічного виступу; вміти поєднувати загальні закономірності психології і конкретизувати їх стосовно до діяльності музиканта; апробація діагностики професійної спеціалізації в різних областях музичної діяльності.
Вибрана література для вивчення дисципліни	**Рекомендована література.** **Основна література:** 1. Драганчук В.М. Музична психологія і терапія: навч. посіб. для студ.спец «Музичне мистецтво». Східноєвроп.нац.унів.ім.Лесі Українки, 2016. – 230 с. 2. Євстігнєєва Н.І. Музичне мистецтво як засіб саморегуляції

	людини: історичний, філософський, музично-терапевтичний аспект. – Полтава: ПДПУ, 2004.- 30 с. 3. Муха А. Процес композиторської творчості. – К., 1979. 4. Шабутін С. Зцілення музикою. Тернопіль: Підручники і посібники. 200.- 191 с. **Додаткова література:** 1. Дашак А.Ю. Божественна природа звуку: навч.посіб. Львів: Світ, 2003.- 108 с. 2. Євстігнєєва Н.І. Поліфункціональність музичного мистецтва як детермінанта різнорівневого впливу на особистість. Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. праць. – Вип. 89. – Чернівці: Рута, 2000. – С. 20 – 27. – Серія «Педагогіка та психологія». 3. Кияновська Л. О. Музична психологія, її роль і місце в музичній освіті України / Л. О. Кияновська // Музична освіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку : матеріали наук.-практ. конф. – К. : АМУ, 2001. – С. 153–157. 4. Побережна Г. Художній і сакральний аспекти музичного метра. К.: НАН України, ін.-т МФЕ ім.М.Т.Рильського, 2002.- с.88-82. 5. Пясковський І.Б. Феноменологія музичного мислення. Науковий вісник НМАУ ім.П.І.Чайковського. – К. видавн. НМАУ ім.П.І.Чайковського., 2000.- вип.7 (Музикознавство).- с.46-56. 6. Роменець В. Психологія творчості: монографія. –К.: Либідь, 2004. -288 с. 7. Тарапата-Більченко Л.Г. Філософія музики: навч.посіб.для студентів та магістрантів ф-ту мистецтв. Суми: Сум.ДПУ ім.А.С.Макаренка. 2004. – 76 с. **Інтернет- ресурси:** 1. http:// www. muzterapia. com 2. https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/28673 3. http://www.appsychology.org.ua/data/jrn/v12/i22/31.pdf 4. http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10/63.pdf
Тривалість курсу	**90** год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять**.** З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу здобувач повинен буде: 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності (ПРН 1). 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах (ПРН 2). 3. Здійснювати викладання теорії, історії музики з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача (ПРН 8). 4. Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики (ПРН 10). Цей ОК забезпечують загальні та фахові компетентності, а саме: ЗК1, ЗК4, ЗК7, ФК3, ФК6, ФК8.
Ключові слова	Музична психологія, особистість музиканта, діяльність музиканта, індивідуально-психологічні особливості музиканта.
Формат курсу	Очна
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	*СХЕМА КУРСУ

Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу магістранти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату музичної психології.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, магістерська розробка), дискусія
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально використовуваних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання знань та умінь студентів здійснюється методом поточного модульного контролю та іспитом. Підсумкова максимальна кількість балів 100. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • поточне тестування: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • ІНДЗ: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. **Письмові роботи:** Очікується, що магістри виконають ІНДЗ. **Академічна доброчесність**: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі магістри відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Магістри мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку магістри зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку магістри не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Магістри заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність магістрів під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.
Основні питання до іспиту	1. Музична психологія. 2. Предмет і шляхи дослідження. 3. З історії музичної психології. 4. Напрямки музичної психології. 5. Особистість музиканта (психологічна характеристика). 6. Ознаки музикальності та музичної обдарованості. 7. Психологічні особливості діяльності музиканта. 8. Пізнавальні процеси в діяльності музиканта (увага, відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, уява). 9. Індивідуально-психологічні особливості музиканта (здібності, темперамент, емоції, воля). 10. Психологія творчого процесу в музично-виконавському мистецтві. 11. Психологія концертного виступу та інструментальної підготовки.

	12. Оптимальний концертний стан та психологічні методи оволодіння ним. 13. Психологія диригентської діяльності. 14. Процеси спілкування диригента та музичного колективу. 15. Психологія композиторської творчості. 16. Особливості та методи вивчення творчої лабораторії композитора. 17. Музична психотерапія: дослідження і досвід. 18. Новаторські течії розвитку музичної терапії. 19. Принципи і методи ведення музичної пропаганди. 20. Теорії комунікативного впливу та їх використання в музичній пропаганді.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год. -	Тема, план, короткі тези .	Форма діяль-ності (заняття) (лекція, самостійна, дис-кусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.					
1. /2 год	**Тема 1. Музична психологія. Предмет і шляхи дослідження.** Піфагор і його вчення про евритмію. Платон про музичні ритми і лади. Аристотель і його вчення про мімесис і концепція катарсису. Розвиток музичної психології в Середньовіччі (Боецій, Гвідо Арретинський). XII-XIII століття розвиток музичної психології в працях музикантів-філософів (Кірхер, Маттесон, Кванц). Г. Гельмгольц і початок наукового підходу до музичної психології. XIX століття К. Штумпф і його концепція про два компоненти висоти музичного звуку. Гештальтпсихологія і її вплив на розвиток музичної	Лекція	1. .Драганчук В.М. Музична психологія і терапія: навч. посіб. для студ.спец «Музичне мистецтво». Східноєвроп.нац.унів.ім.Лесі Українки, 2016. – 230 с. 2. Євстігнєєва Н.І. Музичне мистецтво як засіб саморегуляції людини: історичний, філософський, музично-терапевтичний аспект. – Полтава: ПДПУ, 2004.- 30 с. 3. Муха А. Процес композиторської творчості. – К., 1979. 4. Шабутін С. Зцілення музикою. Тернопіль: Підручники і посібники. 200.- 191 с.	Письмове реферування статей з лекційної теми. (3год)	**Рекомендована**

	психології в роботах Е. Курта, Г. Ревеша, А. Веллека. Вклад Б. Теплова, Е. Назайкінського, В. Медушевського, Г. Тарасов, Л. Бочкарьова в розвиток музичної психології. Напрямки музичної психології: психологія музично-виконавської діяльності, психологія музично-творчої діяльності, психологія музичних здібностей, психологія музичного навчання і виховання, музично психотерапія.				
2./2 год.	**Музична психологія. Предмет і шляхи дослідження.**	Практичне заняття		Опрацювання літератури (4 год).	
3./2 год.	**Тема 2. Особистість музиканта (психологічна характеристика).** Музична пам'ять як яскравий вияв музичної обдарованості (В.Моцарт, Д.Тосканіні, Ф.Ліст). Літературний талант і музична обдарованість (Ф.Ліст, Р.Шуман, Р.Вагнер). Працелюбство і воля в досягненні мети (П.Чайковський, Ф.Шопен, Ф.Шаляпін). Основна мотивація творчої праці в самому процесі творення. Тенденція до самоактуалізації (А.Маслоу). Музична обдарованість за Б.Тепловим. Основні компоненти музичності. Тестування музичних здібностей за методикою Г.Вінга.	Лекція	1. Драганчук В.М. Музична психологія і терапія: навч. посіб. для студ.спец «Музичне мистецтво». Східноєвроп.нац.унів.ім.Лесі Українки, 2016. – 230 с. 2. Євстігнєєва Н.І. Музичне мистецтво як засіб саморегуляції людини: історичний, філософський, музично-терапевтичний аспект.– Полтава: ПДПУ, 2004.- 30 с. 3. Муха А. Процес композиторської творчості. – К., 1979. 4. Шабутін С. Зцілення музикою. Тернопіль: Підручники і посібники. 200.- 191 с.	Письмове реферування статей з лекційної теми. (3год)	
4./2 год.	**Особистість музиканта (психологічна характеристика).**	Практичне заняття		Опрацювання літератури (4 год).	
5./2 год.	**Тема 3. Психологічні особливості діяльності музиканта.** Синзетивний період навчання музики. Структура досвіду музичної діяльності: знання; способи діяльності і досвід їх здійснення; досвід емоційно-ціннісного відношення до світу. Оволодіння технікою	Лекція	1. Драганчук В.М. Музична психологія і терапія: навч. посіб. для студ.спец «Музичне мистецтво». Східноєвроп.нац.унів.ім.Лесі Українки, 2016. – 230 с. 2. Євстігнєєва Н.І. Музичне мистецтво як засіб саморегуляції людини: історичний, філософський, музично-терапевтичний аспект. –	Письмове реферування статей з лекційної теми. (4год).	

	гри. Формування навиків. Роль самосвідомості для розвитку музиканта. Сформованість «Я-концепції». Техніка ігрових рухів. Суть слухового і рухового методів в оволодінні технікою ігрових рухів (Г. Коган, М. Курбатов, Л. Шпор, І. Гофман, К. Черні). Анатомо-фізіологічний підхід до техніки ігрових рухів і його послідовники. Принципи побудови раціональних рухів в роботах Н. Бернштейна, П. Анохіна, Л. Чхаідзе. Теорія поетапного формування розумових дій П. Гальперіна.		Полтава: ПДПУ, 2004.- 30 с. 3. Муха А. Процес композиторської творчості. – К., 1979. 4. Шабутін С. Зцілення музикою. Тернопіль: Підручники і посібники. 200.- 191 с.		
6./2 год.	**Психологічні особливості діяльності музиканта.**	Практичне заняття		Опрацювання літератури (4 год).	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.					
7. /2 год.	**Тема 4. Індивідуально-психологічні особливості музиканта.** *Здібності*. Генетична схильність у вияві здібностей (Ф.Гальтон, Г.Айзенк, А.Дженсен). *Темперамент і характер*. Характеристики класичних типів темпераментів і визначальні музиканти. *Емоції.* Взаємовідношення емоцій і почуттів. Причини виникнення різних емоцій. Емоції і стрес. Емоції в музиці. Моделювання емоцій. *Воля.* Ознаки вольової поведінки. Воля і уява. Вольові якості особистості. Оптимальний концертний стан і методи оволодіння ним.	Лекція	1. .Драганчук В.М. Музична психологія і терапія: навч. посіб. для студ.спец «Музичне мистецтво». Східноєвроп.нац.унів.ім.Лесі Українки, 2016. – 230 с. 2. Євстігнєєва Н.І. Музичне мистецтво як засіб саморегуляції людини: історичний, філософський, музично-терапевтичний аспект. – Полтава: ПДПУ, 2004.- 30 с. 3. Муха А. Процес композиторської творчості. – К., 1979. 4. Шабутін С. Зцілення музикою. Тернопіль: Підручники і посібники. 200.- 191 с.	Письмове реферування статей з лекційної теми. (4год)	
8./2 год.	**Індивідуально-психологічні особливості музиканта.**	Практичне заняття		Опрацювання літератури (4 год).	
9./ 2 год.	**Тема 5. Психологія творчого процесу в музично-виконавському мистецтві.** Основні психологічні компоненти готовності до інструментально-виконавської діяльності: мотиваційно-вольовий, когнітивно-аналітичний, креативний, ціннісно-	Лекція	1. .Драганчук В.М. Музична психологія і терапія: навч. посіб. для студ.спец «Музичне мистецтво». Східноєвроп.нац.унів.ім.Лесі Українки, 2016. – 230 с. 2. Євстігнєєва Н.І. Музичне мистецтво як засіб саморегуляції людини: історичний, філософський,	Письмове реферування статей з лекційної теми. (4год)	

	орієнтаційний, операційний. Психологічні умови успішної виконавської діяльності (мета, увага, воля).		музично-терапевтичний аспект. – Полтава: ПДПУ, 2004.- 30 с. 3. Муха А. Процес композиторської творчості. – К., 1979. 4. Шабутін С. Зцілення музикою. Тернопіль: Підручники і посібники. 200.- 191 с.		
10./ 2 год.	**Психологія творчого процесу в музично-виконавському мистецтві.**	Практичне заняття		Опрацювання літератури (4 год).	
11./ 2 год.	**Тема 6. Психологія композиторської творчості**. Особливості та методи вивчення творчої лабораторії композитора. Порівняльна психологічна характеристика творчого процесу Й.С. Баха і Л. Бетховена. Майстерність і талант композитора.	Лекція	1. Муха А. Процес композиторської творчості. – К., 1979. 2. Павчинський С. Деякі новаторські риси стилю Бетховена. К. 1987.	Письмове реферування статей з лекційної теми. (4год)	
12./ 2 год.	**Психологія композиторської творчості**.	Практичне заняття	3.	Опрацювання літератури (4 год).	
13./ 2 год.	**Тема 7. Музична психотерапія: дослідження і досвід.** Віхи розвитку музичної психотерапії. Теоретичні принципи музично-раціональної психотерапії. Вагнер і психоаналіз. Сприймання музики і активізація зорових образів і уявлень. Терапевтичний ефект звуку. Музично-психологічний масаж. Формули психологічної стійкості. Музично-медитативні вправи. Терапія співом.	Лекція	1. Лазаревська О.М. Профілактика стресових ситуацій засобами музичного впливу. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конф. Донецьк, 2006. 2. Павчинський С. Деякі новаторські риси стилю Бетховена. К. 1987.	Письмове реферування статей з лекційної теми. (4год)	
14./ 2 год.	**Музична психотерапія: дослідження і досвід.**	Практичне заняття		Опрацювання літератури (4 год).	
15./ 2 год.	**Тема 8. Принципи і методи ведення музичної пропаганди.** Значення музичної пропаганди та її цілі. Ланки комунікативного процесу. Структурування інформаційного повідомлення. Теорії комунікативного	Лекція	1. Павчинський С. Деякі новаторські риси стилю Бетховена. К. 1987. 2. Євстігнєєва Н.І. Музичне мистецтво як засіб саморегуляції людини: історичний, філософський, музично-терапевтичний аспект. – Полтава: ПДПУ, 2004.- 30 с. 3. Муха А. Процес	Письмове реферування статей з лекційної теми. (4год)	

	впливу та їх використання в музичній пропаганді. Експериментальні методи розвитку музичних інтересів.		композиторської творчості. – К., 1979.		
16./ 2 год.	**Принципи і методи ведення музичної пропаганди.**	Практичне заняття		Опрацювання літератури (4 год).	